

лъї Мірча din Валахіеа л'ањ вірвіт .Жп рѣзвоїш іањ лват четатеа. Дечї възнд Александр, фівл лъї Roman Воевод, къ Іога с'ањ вірвіт de кътръ Мірчеа, с'ањ пъс ла кале къ бо-
єрї de л'ањ скос din Domnie песте дої апї, ші ањ лват ел
скажвл пърінцеск къ овощеаскъ пріїмре ші въкбріеа тът-
рор din царь, атът пентръ къ ањ къщігат ачест дріт прії
жівінцерепа лъї Іога, кът ші пентръ къ съ тръцеа din неа-
мюріле челе тай векї ал стъпъніторілор Roman de съпт
Траian че ањ жицъръцъл песте пътъніцъл Даю-Романілор.

ПАРТЕА XII.

Веспрѣ чеа Жицъ реформъ а Молдовей.

10. DOMNIEA ЛЪЇ АЛЕКСАНДРУ I. 1401.

Domnul ачеста каре дзпъ izgonіреа челві тай din наінте
ањ рестаторнічіт іарыш стъпъніреа неамвлъї Драгошеск пре
скажвл църї, къ дрентате і с'ањ dat tіtlъ de Бен, пентръ къ
ањ adse .Жп чеа тай .Жпцълеантъ оръндеалъ тоате лъкъ-
ріле пътъніцълъї ші політічеще ші дховнічеще прії каре
тъсврї а лъї і с'ањ споріт Молдовій славъ къ трішетереа Mi-
трополітвлъї ла соворвл de ла Флоренца, ші апой .Жпкінъндъл
іарыш Патріархвлъї de Царіград прекът ера Епіскопій de
тай .Жпайнте ші тътънд Mітрополіеа ла Свчеава, не каре ањ
жізъстрато къ твлте тошї, рові ші алте одоаръ скажше,
ањ adaос .Жпкъ ші дої Епіскопій, пре а Romanвлъї, кървea іањ
ръндсіт цара de ѿс спре тънї, ші а Ръдънънї, фъндъї ца-
ра de със спре хотарвл църї .Лешенї. De ла ал доile an
дечї а Domniei сале, ањ тріїмс дінкою de Mapea-Nearъ
ла Трапезунда .Жп Aciea ші къ гре келтвеаль ањ adse Moa-

щеле Сфънтълві Іоан чел поꙗ, деспре каре с'аꙗ ворбіт, ашевъндьле ꙗп вісеріка din лъвптръ зідвлі търгвлі Съчевій ші аꙗ таꙗ зідіт ꙗнкъ доꙗ Мъпъстірі: Бістріца ші Молдовіда; днпъ үртаме dar фъкънд швлте ꙗпвѣнтьцірі ꙗп ачеле вісерічеці, статорпічінд тоатъ въпа оръндзеаль ꙗп клерів, апоꙗ ші ꙗп ачеле політіче аꙗ ꙗпфіппат снатвл воерілор ꙗптръ къртвіреа тревілор пъшъптулві днпъ үртъторісл кіш:

1. Аꙗ фъкът пре таріле Логофѣтъ цієдекъторі ѿшеск, ꙗпдрептъторі прічинілор църї, къ тітлв ші de Ісправнік адекъ окъртвітор тутврор тревілор din царь.
2. ꙗп Ворнік таре цієдекъторі ѿшрї de ѿс, черчетъторі прічинілор днптре ачей къ касть, къ локврі ші къ тошій, недепсътор үчідерілор ші ꙗппъкътор дағнілор үртаме ла сътъпътврі, къ ꙗпсевши де Ісправнік Бърладвлі.
3. Алт Ворнік таре de цара de със къ ачелеаш фрептъц ші къ тітлв а Ворнічіе de Дорохойі прекъм с'аꙗ арътат таꙗ ꙗнайнте.
4. Пре Пъркълаввл сеаꙗ комendantъ de Хотін кътръ грапіца Полоніеи ші а Казачілор къ фрептъці ші de цієдекъторі ꙗп тоате ачеле локврі үnde поропче.
5. Пре Хатманвл чел таре командір ощілор ші ісправнік сеаꙗ Къртвітор ошепеск тутврор ощілор din царь, къ тітлв ші de Паркалав ал Съчевій.
6. Пре Постелніквл чел таре, Сфетніквл кърдій ші тал-матіж Домбліві din літвіле стреіне, ꙗпачеа Ромънеаскъ кътръ стреіні че і съ ꙗпфъцоша къ тітлв de Паркалав в de Іаші, такар къ орашвл ачеста ꙗнкъ нв ера Капіталіеа Молдовеи.

7. Пре вел Спаторів ші Старосте de Черпъції, кареле дн-
врькат кв кафтан ла сървъторіле челе шарі ста жнайтга
Тронвлій Domnesc ցънд савіеа ші топвзвл.

8. Пре шаріле Пахарпік ші алці воері че жнтрвпа сфатвл
Domnesc ші партеа окърштіоаре, преквм Ісправнічій тутв-
пор цънотврілор, а кърова слжве пътai тітвлл пътіреі се
таі пъстреазъ астъзі, іар нв ші фінда лор преквм аž фост о
датъ, пічі ръвна пептв патріе.

Ап ачеастъ енохъ Речіле Ծпгаріей ръдікънд пе Грizonі,
че ера жи Прѣсіеа, асвпра Речелві Полоніеі Ладіслав Егі-
лон (взі Страковскі картеа а 17 ші Кромтер картеа 20)
ачеста аž тріїмес сол кътъръ Александръ Воевод Domnvl
Молдавіеі, черъндві ацівтор ші ел аž порпіт 4000 Молдо-
вені оасте алеасъ каре Ցпндесъ кв Полоній аž прічіпзіт шарі
піердері Грizonілор, каре вірзіндесе с'аž ші ліпіщіт; іар Ладіслав
житоркънд оастеа Молдовіеаскъ, кв твлтъ лавдъ
ші дарврі стъпъніторвлі ցърій лві Александръ, ашъндоі Domn-
піторій аž рътас жи чеа таі деплінъ Ցпре ші легътврі de
паче, кв Фъгъдіндъ а ցъне нънъ жи сферштвл стъпънірій
лор, тергънд апоі ші Александръ Воевод жисвіші жи Поло-
ниeа нв търziж de аž таі житъріт Ցпреа ачеа ші пріп о ле-
гътврі de жнкъскріе кв Ладіслав, а кързеа соръ Софіеа с'аž
жисодіт кв Іліеш фівл лві Александръ, еар алте історій скрів
къ кеар Александръ с'аž жисодіт кв сора лві Ладіслав.

Аптре ачеле жнпреціврърі жнтуратъндесе de ла Biena ші
Andronik фівл лві Маноіл Палеологвл, Аппаратвл Царігра-
двлі, каре ера ціпере Аппъратвлі Церманіеі ші трекънд
пріп Молдова, Александръ іаž Фъкот шаре чілсте, пріїмін-
двл ка пе Ցппърат, ші житовъръшіндвл пъпъ ла шар-
пінеа ցърій ла Галаді, апоі снндесе Andronik Палеологвл пре

сказыл пърите лві съё, а ѿ трїмес лві Александру Воевод король Креаскъ ші алте дарзрі; іар Мітрополітъ лві царь сакосыл ші мітра, къ таі жнайже Архієрей сложеаѣ къ фелон, ші съ деоцева вътмай пріп камілафка че тоартъ Архімандрії, къ каре дарзрі din жнірекъ а ѿ adxe ші пре Ікоана Маічей Domnulъ Фъкътоаре de minvni de la Monastіrea Neamцвлъ unde с'аѣ ашезат пъпъ астъзі.

Дар жн үртъ ачест стъпълітор, пептръ оаре каре пе жнвоірі үрмате рѣнтинд пріетештвъл че аве къ Ладіслав de атьта време, пріп жндеиъл таі твлт а лві Сфридігел Кнеазъл Ծкрайні ші фрателе лві Ладіслав, жнltre каре Франці үрта о dixonie de твлтъ време ші вражъвъ пе жнппъкатъ; а ѿ трїмес Александру Воевод оци съ пръде Каменіца ші таі тоатъ Полоніеа. Жнторкълдсе деві Moldovenії пе ла тречерека Nic стрълъ жнфърълт іа ѿ пъпъдіт оастеа лві Ладіслав ші ацівнгълдѣ аріна de пе үртъ а ощілор лві Александру а ѿ пръпъдіто de tot лвълдле ші прада че пе ашкасерь а о трече дѣпъ каре с'аѣ жнтышилат ші тоартеа лві Александру Воевод, Domnind 32 амі, ші лъсънд doi фї пре Іліеш ші пре Стефан, днltre каре жн віеацъ гъеindse, а ѿ рѣдікат пре чел таі таре ла сказыл Domnieй.

41. 42. DOMNILE LVІ ИЛІЕШ АЛ II. III СТЕФАН АЛ II. 1433.

Днпре тоартеа лві Александру, лвълд Іліеш Воевод фръле къртвірій, а ѿ іzronіт пре фрателе съё Стефан din даръ, каріле фѣцінд жн Валахіеа ла Драгъл Воевод, ші рѣгълдъл съї deie ацівтор жн протива фрателъ съё, а ѿ пріпіт ачеста че pіrea ші гаѣ словозіт твлтъ оасте къ каре с'аѣ порніт Стефан жн Moldova, дар аколо ешінд ші Іліеш Воевод аснпра лві, с'аѣ апріс. Жнltre Франці о пітеракъ ші съпіроасъ лві-

тъ ла локъл пътът Лолотна; Стефан Жесъ вірбанд аѣ изгопит пре Ілеш Воевод din скагн каріле пъзанд ла Ladislaw din Полоніеа, с'аѣ рѣгат ка съї deie аўтор спре аиї ръзвана dizрованд скагнъл пъріцеск че дѣпре Жадоите резоане ъл претenda, житы ка тай маре фрате че ера, ші ал доиле ка тощепітор ласат Жесъш de татъл съё Жп віеацъ, Фъгъдіндії пентръ ачеаста tot o датъ ші о пекоптенітъ сніупере. Дap Стефан къ тоате къ аве пе а Драгулій Воевод аўтор, пъ с'аѣ odixpit пътмай къ атъта, че трійтедънд ші ел солі кътъr Ladislaw, аѣ пъс съл Жукредіндеze, къ овщіеа ші tot попоръл Moldovий фінд твлдътії de a domni Стефан, пре Ілеш пъл воеск ші пічі пъл пот снфері Ladislaw. дечі de ші съ рѣdea къ Ілеш, пентръ къ ціне пе сора лві Жп Жукоцире, тай віне аѣ сокотіт къ tot сфатъл Лешілор челор de къпітеніе а лъса пре Стефан Domnіtorії, дектът съ аўтѣ пре Ілеш, de време че овщіеа сніжілор съї ъл ізве пре ачела, іар Ілеш съ айвъ а'ші прійті de ла фрателе съё пре tot апъл келтвеала къвенітъ лві, фъндії ші вп цъніт а Moldovei спре віедзіре къ фаміліеа са; ла каре Ілеш пе Жукоцилікъндісе с'аѣ апъкат а стръпце de ла sine оді ші Жуко-трънд Жп Moldova іаръш с'аѣ апъкат de гътъліе къ фрателе съё ла локъл ёnde се пътеше Dъртъпеції, ші не iz-
въндінд, аѣ Фъціт вірбіт de izноавъ Жп Полоніеа. Ladislaw Жесъ преферънд а лві Стефан Воевод пріетине тай твлт пентръ вреднічіеа ші ізбънзіле лві, ші възънд къ Ілеш іаръш съ гътеше а adna оді Жп протіва фрателві съё, аѣ dat поропчі ка съл пріндъ ші съл Жукідъ къ Doamna са ші фій лор Жп чататеа Сіретълій, лънгъ рівл Ворта ръндії стражъ de осташи ка съл пъзаскъ. Апої Стефан Воевод твлдътіїде пре твлт deспре Ladislaw пентръ ачеаста, і с'аѣ Фъгъдійт съ фіе алеатъ ші dea пэрзреа

nedisvinat ꙗп легътвръ, прекъм аѣ ші ѹрат, ші пре твлт аѣ фолосіт Полопіе аліаціеа лві ачаста, къ ръдікъндссе Тата-рїй тай тързіє ші ꙗптрънд ꙗп Полопіеа, Стефан аѣ пъвълт асвира лор ꙗндатъ ші фъкъндсле твлтъ стрікъчівне, іаѣ izgonit лвънд ꙗп стъпънрѣа са ші четатеа Бреслав, каре съ гъсе съпг а лві Сврідігел стъпънрѣ, не каре аѣ дато лві Ladislaw. ꙗп ачел кврс de време, апои волнъндссе Ladis-лав Іагілон, с'аѣ трекът din віеандъ ла ал 49-ле ал ал ꙗп-пъръдіе, сале ші ла 1434 de ла Христос, лъсънд тощепітор тронвлві пе Владіслав ал III-ле фівл съѣ, каре към аѣ лват фръиле кършірѣ твлці din воерії Полопі аѣ пріпс ал рѣга (пріетіпій лві) ка съ словоадъ пе Іліеш Воевод din че-татеа Сіретівл dar нв лі с'аѣ аскълтат рѣгъмінтеа, пентръ къ солій лві Стефан Воевод, аївпсъ ꙗп време къ дарврі, ші аѣ ꙗппойт ачел къ татвл лві ѹрат пріетешкг ші аліаціе. А-твпче Іліеш Воевод гъсънд ꙗндемънаре (din ne прівігереа пре-към спп а пъзъторілор) аѣ фвціт din четате ші ꙗптрънд ꙗп Молдова аѣ ꙗндбнлікат пре впій din воері а се да къ сине; апои adынънд оакте іарьш, аѣ пъвълт ал трійле оаръ асви-ра фръцъпісъѣ, каре ші ел ешинд спре ꙗптишніарае лві ші порнінд рѣзвоівл ла локвл пвтіт Подріга, с'аѣ вірбіт Ілі-еш Воевод, дѣпъ обічніта лві ненорочіре, dar ші ал пат-ръле оаръ ꙗпкъ с'аѣ тай черкат ші tot пороквл іаѣ стътвт ꙗп протівъ фїнд непрічепт, дѣпъ каре чea mai din ѹртъ ві-рінгъ възънд тънървл Владіслав атъте прігонірі dinтре Франді ші некоптеніеле рѣзвоae че ѹрта, ка рѣденій фїнд непот лві Іліеш Воевод, аѣ тіжлоchт ꙗпсфърнійт ка съї ꙗпаче ші іаѣ ꙗпвоіт аша деспърънд Молдова ꙗп дозъ, адекъ Стефан съ ѹie цара de ѹос сеаѣ Молдова de ѹос къ чета-татеа албъ, Кілія ші алтеле, іар Іліеш Воевод цара de със сеаѣ Молдова de със къ Хотівл, Съчеава ші алтеле, атвпче

Іліеш Воевод фъръ а зъбъві, с'аѣ ші дос ла Ліов, къ боеврїй съ, съ твлցътаскъ лві Владіслав ші іаѣ фъгъдйт пріо ціорътакъ ка съї фіе пріетіп ші аліат къ съпънре пъпъ ла тоаріе, маї фъгъднд юкъ аі трімете пе тот авл пентрѣ ажуторъл че лзасе de ла ел, къте вна сътъ каї, 400 бой, 400 баіварале, сеаѣ страе роші пентрѣ оції, ші чіпчі пещі Морвн звънтаї пентрѣ маса лві, (да пътai ып ап аѣ ырмат ачеаста) маї лъсъндві юкъ лві Владіслав ші локвл пътіт Чепівл ю протіва пагубей че прічинісъ пъріпtele съ ѿ Александрѣ Воевод кънд аѣ пръдат Полоніеа, ші апої фъкънд Франції амъндої легътэръ de паче с'аѣ стъшпърат. Іар ла а-вл 1438 пъвълнд Татарій аѣ жъффйт Полоніеа de істов ші аціонгънд пъпъ ла Ботошнл аѣ арс ші търгъл, апої ла ал доіле ап аѣ маї пъвъліт de izноавъ ютінзіндссе пъпъ юп дара de дос пе ла Васлівъ, атвпче ындссе Франції амъндої іаѣ ръспінс. Јп ачеастъ време вінд солі ші de ла Елісавета Речіна Бугаріеї кътръ Владіслав, пропіндві съ о пріимеаскъ de союзе пентрѣ Фріка лві Сълтан Мєрад ал 2-ле, ші съї deie ші Корона Бугаріеї, Владіслав ну с'аѣ плекат ла а-частъ късъторіе фінд тъпър, іар ea вътръпъ ші югрезнатъ de ла ютівъл еї соуд Войжъх Алверт. Къ тоате ачесте пентрѣ къ с'аѣ гъсіт de къвіпш de сфатвл поблецеї а фі de фолос църїй ачеастъ късъторіе, с'аѣ хотърът съ о факъ къ kondи-діе юкъ къ фівл Елісаветей пъскъндссе, Владіслав съ поарте de гріжъ ші съл пътаскъ реце de Boehmiea, іар Бугаріеа съ рътъе dea ппрѣра а лві, ші аша с'аѣ къпнат юпкоронгъндссе тот о датъ ші Рече de Бугаріеа. Къ тоате ачесте п'аѣ цъпют твлтъ време стъпъріеа лві къ ръдікъндссе асвпръї Сълтан Ашврат с'аѣ вчіс юп вътъліеа de ла Варна, ші Бугарій тот аѣ пътіт Край пре фівл лві Войжах Алверт Ладіслаѣ, къ каре ера югрекатъ Речіна ла късъ-

торіа са къ рецеје Полоніей чел dezmoщепісъ, жисъ фінд а-
честа не връстік нѣма de чіпчі апі, с'аѣ хотърът съ фіе
Еліавета Редентъ ипътъ ла връстічіа лві прекбти аѣ ші
окъртвіт скавпвл Благаріеї, іар ла Полоніеа с'аѣ алес Кази-
мір Кнеазвл Літваниеї, ал доіле фрате а лві Владіслав, ші
с'аѣ жикоропат Країв, днпъ аша жипрефіяре дар, аѣ dom-
піт ші Фрацій жи Молдова атъндої, стъпъніндо жипършітъ
7 апі Фъръ сгадъ, апої скончіл охі Стефан Фръцъні-съз
Іліеш пріп віклешаг аѣ ші твріт, ші Стефан аѣ маї dom-
піт жикъ 5 апі, днпъ ачеаста сінгур, апої л'аѣ үчіс ші не
дънсвл пенотвл съз Роман ал доіле фіе а лві Іліеш.

13. DOMNIEA ЛВІ РОМАН АЛ II. 1445.

Din късътюреа лві Стефан Воевод іаѣ ръмас ып фіе а-
німе Петръ, iap de ла Іліеш Воевод ръмънд дої фіе Алекс-
еандръ ші Роман, dintre каре Роман ачел маї тік, пепъ-
тънд тістві кръзітіа ші не отеніреа үрматъ din партеа
тошвлі съз Стефан Воевод асвіра църітелві съз че ъл ор-
вісе, ші ъл оторісе, с'аѣ үпіт къ үпії din боері ші склонъ-
дсе асвірьї л'аѣ пріп ші і'аѣ тъет капвл, стъпънінд скав-
пвл Domnіeї ып ап. Апої с'аѣ ръдікат ші вървл съз Петръ
Фічорвл лві Стефан Воевод, л'аѣ депъртат din стъпъніре пъ-
indse ел Doamn, ші Роман Воевод тегрънд жи Полоніеа ла
таікъса Doamna Софіа, сора Редентъ Владіслав аѣ твріт а-
коло отръвіт тот пріп зпелтіреа лві Петръ Воевод.

14. DOMNIEA ЛВІ ПЕТРЪ ЧЕД БЫН 1446.

Ачест Петръ Воевод каре с'аѣ ппніт чел въл, днпъ че аѣ iz-
гоніт пре вървл съз Роман Воевод ка аціаторвл боерілоршіа
Губернаторвлі din Благаріеа ренпмітва Ромън Бнад, пре ка-

ре Роман тот Петров а'а ю отръвт пе братъ ки Полоніа, прекум с'а ю зиц пріп впелтіріле сале а'а стъпъліт скавказа Молдовей, фъкъяд юші алкътвірі de паче пріп цівръшълт къ Kazimip Речіле Полоніе, че іа' дат юші локъл пюміт къшивл Булгареск, пептрю че прічінз, с'а ю братъ ачеаста ну съ юші de кътръ літе, атъта пюмаі къ а'а гоніт Татарій къ таре стрікъчій din царъ, каре атънчea .житъл пъвълісъ ка съ пръде Молдова, юші дюпъ треї аи' а domniei а'а търіт.

15. DOMNIA ЛВІ СТЕФАН АЛ III. 1451:

Дюпъ тоартеа лві Петров Воевод с'а ю фъкът Стефан ал 3-ле Domn үзърій ки пятереа Лешілор. Ачеста ера пепотъл лві Іліеш юші а лві Стефан de соръ, іар вп фіо вастард а лві Александру Воевод 1 аюме Bordan, гоніндъл din скавзі дюпъ вп аи' ал Domniei сале, а'а стъпъліт Молдова.

16. DOMNIA ЛВІ БОГДАН АЛ II. III А ЛВІ АЛЕКСАНДР АЛ II. 1452

Ачест Bordan а'а вътът таре ръзвоі къ Александру фізл лві Іліеш Воевод юші л'а ю бірбіт десявършіт, оторъндъ патръ Хатмані Леші че съ аліасъ къ фънсъ, дар дюпъ ачеа виінд Александру къ тай тълтъ пятере юші афітор Лешеск а'а бірбіт пре Bordan Воевод, юші алвигъндъл din скавзі а'а стъпъліт тълте четъді пе лънгъ Сочеава. Аної тай ки братъ виінд Bordan къ оасте а'а бірбіт пре Александру юші л'а ю дат афаръ din царъ, ки ачеастъ време дечі с'а ю ръдикът юші Петров Воевод къ оасте асюпра лві Bordan, юші бірбіндъл л'а ю вчіс, каре а'а дюпіт пюмаі дої аи', къ времеа че стъпълісъ юші Александру Воевод каре а'а фыціт ки Полоніе.

17. DOMNIA ЛВІ ПЕТРѢ АЛ IV. НЄМІТ АРОН 1454.

Domniea лві Петрѣ ал 4-ле порекліт Арон, аж авут твлте прігонірі ші ръзвбоае непрекврате, тай фнтъ вѣтъндссе къ Александрѣ Воевод, че п'аж контеніт а пъвтлі асвпра лві къ ощіле Лешещі, дар тай tot deаора съ вірзе de кътъ Петрѣ Воевод, пъть фнсфѣршіт ръдікъндссе Стефан Воевод ачел въп, ші вїнд асвпра лві Петрѣ Воевод къ оасте din Валахіеа фнпрквтатъ, къ таре фъгъдіцъ de ла Radвл Воевод чел фрѣтос, аж вірбіт пре Петрѣ Воевод ші л'аж izgonit din скавп .Жи Трансілваніеа дѣпъ че аж domnit пътai доi anj.

ПАРТЕА XIII.

Деснре ал 2-ле реформъ а Молдовій.

18. DOMNIA ЛВІ СТЕФАН ЧЕЛ МАРЕ.

Каре дѣпъ зпії съ сокотеше ал 4-ле iap дѣпре алдї ал 5-ле, 1456.

Ачеста ера фібл лві Bordan ал 2-ле непотвл лві Александрѣ Воевод ал 2-ле, iap ръстрѣпетв ѿліш Воевод ал 2-ле, а лві Александрѣ Воевод 1 чел вѣтъп. Дечі къщігънд ел скавпвл стрѣтошеск а Молдовій пріп ацісторвл Валахілор иреквт с'аж zic, кеар de ла фнченіт аж арѣтат къ аре съ фіе зпі ръзвбоік фоарте таре, къ дѣпъ че къ овщеаска твлцътіре ші вѣквріе ал воерілор totvror ші а църї с'аж пріїміт ші с'аж фнтронат de кътъ Феоктіст Мітрополітвл, Domn Moldavieі, аж споріт ощіле, аж ръндссе komandipр вредніч асвпра лор, ші аж фъквт твлте фнвѣптьдїрі нептрѣ каре аж ші фост Еровл църї чел тай вестіт